

Ciocoii vechi si noi - caracterizare Dinu Paturica - tipul parvenitului in literatura romana

Nicolae Filimon, in lucrarea sa "Ciocoii vechi si noi" descrie situatia socio-financiara a celor 2 principate romane in timpul domniei fanariote. Regim politic impus, caruia apoi l-a urmat perioada Regulamentara, fanariotismul a secat tara de resurse si l-a exilat sau l-a omorat pe marii patrioti, promovandu-l pe tradatori si implicit pe parveniti. Coruptia, falsul patriotism, mimarea unei ascendențe nobile, favoritismul, imbogatirea prin fraudă si spolierea celor saraci, imoralitatea, si politicianismul l-au oferit prozatorului o variata colectie de vicii omenesti.

Primele doua parti ale romanului, "Dedicatia" si "Prologul" caracterizeaza tipul ciocoiului, distrugator si malefic, care isi ignora si ultima farama de constiinta. Autorul, anticipeaza derularea faptelor, analizand cu grija actiunile intreprinse de personaje.

Dinu Paturica este protagonistul romanului "Ciocoii vechi si noi". El provine dintr-o familie saraca, insa ambitia si dorinta de a deveni puternic si bogat il in duc in casa unui parvenit cu avere, Andronache Tuzluc, favorit al lui Caragea Voda. Odata ajuns acolo isi incepe ucenicia. Este dat la scoala unde invata greaca, limba de cultura din acele vremuri. Apoi pentru ca l se par cursurile ca fiind insuficiente citeste o mare parte din biblioteca lui Andronache. Lecturile lui cuprind in general carti cu continut politic si financiar ca de exemplu cele scrise de Nicollo Machiavelli. Aparent el este supus, se injoaseste si linguseste pe oricine, dar in realitatea este viclean si rauvoitor. Se infiltreaza in personalul lui Tuzluc, ajungand in timp omul sau de incredere. Afla toate slabiciunile boierului si incepe sa isi faca stare materiala. In actiunea sa el are 2 complici, iubita lui Andronache si un evreu comerciant, numit Chir Costea Chioru". Indata ce isi obtine averea, Dinu Paturica, se casatoreste cu curtezana lui Tuzluc, Chira Duduca. Aceasta casatorie, nu este din iubire ci din comunul interes pentru avere. Amandoi ravnesc la situatie sociala, si de aceea isi cumpara titlurile nobiliare. Rodul casatorie, copii sunt neglijati, crescuti de slugi rele si proaste si isi rateaza destinul.

Dar cum ulciorul nu merge de multe ori singur la apa, Paturica intra in dizgratiile unui nou domnitor fanariot. Este acuzat, judecat si aruncat in cea mai groaznica inchisoare din tara Romaneasca: una dintre Ocnele Parasite de la Telega. Acolo isi ispaseste crimele: ruinarea lui Andronache, uciderea lui Tudor Vladimirescu, jefuirea si schingiuirea taranilor de pe mosiile furate, renegarea propriului sau tata. Acolo spera insa ca va fi eliberat. Dar o scrisoare ii clarifica totul: el nu va iesi de acolo decat mort iar Chira Duduca a fugit peste Dunare cu un turc.

Prin intermediul lui Paturica, Filimon creaza tipul parvenitului in literatura romana. Dinu este un om foarte inteligent insa rautatea si lacomia lui sunt duse la paroxism. Este arrogant, incult si ipocrit. Doreste sa ajunga om de stat, si in acest scop il avantajeaza talentul sau in a tine discursuri si memoria sa buna. Insa cand se vede sus, la putere, ca fiind mana dreapta a domnitorului, isi paraseste masca de ipocrit, lasand pe toata lumea sa vada nelegiuirile facute de-alungul anilor. Insa odata ajuns in ocna devine un om ca toti oamenii. Ii este frica de moarte iar disperarea

aproape il innebuneste.

Romanul are un sfarsit moralizator, dovedind ca lumea aceasta are un sigur principiu: "dupa fapta si rasplata". Dinu moare odata cu Andronache, iar cortegiile lor funerare se intalnesc pe drum, in momentul promovarii crediniosului Gheorghe, si amandoua trec prin fata pravaliei lui Chir Costea Chiorul care este pedepsit, fiind tintuit de urechi.